

**แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท**
**GUIDELINES FOR ACADEMIC MANAGEMENT IN THE 21ST CENTURY ACCORDING
TO THE IDDHIPĀDA 4 PRINCIPLES DHAMMASOF THE EDUCATIONALINSTITUTE
ADMINISTRATORS UNDER CHAINAT PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE**

¹กัลยรัตน์ มั่นคง Kanyarat Mankhong ²พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ Phrakhrusrisuthamniwit
³พระมหาอุดร อุตโตโร PhramahaUdorn Uttaro
^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: mao88kanyarat2@gmail.com

Article Received: November 03, 2025. Revised: December 2, 2025. Accepted: December 29, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 302 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระมกที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ ด้านสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ และ 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามุ่งเน้นการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และบริบทของชุมชน โดยบูรณาการทรัพยากรท้องถิ่นและมีระบบนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (3) ด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาระบบสารสนเทศและส่งเสริมการสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ (4) ด้านสื่อ วัตกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนการผลิตและพัฒนาสื่อที่ทันสมัย อำนวยความสะดวกด้านงบประมาณ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาวัสดุ วัสดุ และ (5) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศอย่างสร้างสรรค์ เน้นการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน ช่วยเหลือแก้ปัญหาอุปสรรค และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ศตวรรษที่ 21, หลักอิทธิบาท 4, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research article aims 1) to study the state of 21st-century academic administration of school administrators and 2) to present guidelines for 21st-century academic administration based on the Four Noble Truths of school administrators. It is a mixed-methods research. Quantitative research uses questionnaires from a sample group of 302 school administrators. Data is analyzed using basic statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative research uses interviews with 9 key informants. Data is analyzed using content analysis.

The research results found that 1) the overall state of 21st-century academic administration is at the highest level of practice. When considering each aspect, it was found to be at the highest level in all 5 aspects, namely: internal supervision of the school, school curriculum development, learning process, measurement and evaluation of learning outcomes, and teaching and learning innovation media, respectively; and 2) the guidelines for 21st-century academic administration based on the Four Noble Truths consist of 5 aspects, namely: (1) school curriculum development, focusing on the creation and development of a modern curriculum that is consistent with 21st-century skills and the community context. by integrating local resources and having a continuous supervision and evaluation system (2) in terms of learning processes, encouraging teachers to organize diverse learning processes with an emphasis on the learner, giving all parties the opportunity to participate in planning and developing creative learning models (3) in terms of measurement and evaluation, developing an information system and promoting the creation of effective measurement tools, including regular monitoring and evaluation of academic administration (4) in terms of media, innovation and teaching technology, supporting the production and development of modern media, facilitating budget allocation, and coordinating cooperation with external agencies to procure innovations, and (5) in terms of internal supervision within the educational institution, conducting creative supervision, focusing on motivating and encouraging teachers, helping to solve problems and obstacles, and giving personnel the opportunity to participate in decision-making to develop an effective supervision system.

Keywords: Academic Administration, 21st Century, The Four Noble Truths, School Administrators

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน การศึกษาในประเทศไทยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยีและความต้องการทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อแนวทางการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมและทันสมัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับความท้าทายที่พวกเขาจะเผชิญในอนาคต การก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลทำให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการศึกษา นักเรียนในปัจจุบันต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ และการใช้สื่อโซเชียลมีเดียอย่างมีวิจารณญาณ สิ่งนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลทำงานร่วมกับผู้อื่น และพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญคือความต้องการในตลาดแรงงานซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ปัจจุบันนายจ้างมักมองหาผู้ที่มีทักษะที่หลากหลาย ไม่จำกัดเฉพาะความรู้ทางวิชาการเท่านั้น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับทีมเป็นสิ่งที่นายจ้างให้ความสนใจ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561) ดังนั้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องออกแบบหลักสูตรที่พัฒนาทักษะเหล่านี้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมให้ผู้เรียนสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับแนวโน้มการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และมีส่วนร่วม เช่น การใช้โครงงาน การเรียนรู้โดยการทำ (Project-based Learning) และการศึกษาแบบข้ามสาขาวิชา (Interdisciplinary Learning) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน (สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2562) นอกจากนี้ การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการเผชิญกับความท้าทายในอนาคต การฝึกทักษะเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ สุดท้ายนี้ การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นต่อการทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลาย การศึกษาในปัจจุบันจึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะในโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องใช้ความร่วมมือจากหลายฝ่าย การสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะช่วยพัฒนาทักษะเหล่านี้ให้กับผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการศึกษาในประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้พวกเขาสามารถเผชิญกับความท้าทายของโลกในอนาคตได้อย่างมั่นใจ

ในปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลาย โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาและตลาดแรงงานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทจำเป็นต้องมีแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน โดยสามารถประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ), วิริยะ (ความเพียร), จิตตะ (ความตั้งใจมุ่งมั่น), และ วิมังสา (ความไตร่ตรอง) ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในหลายด้าน ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางหลักสูตร โดยใช้หลักฉันทะเพื่อสร้างความพอใจและความตั้งใจในการพัฒนา นอกจากนี้ การจัดอบรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องต้องใช้หลักวิริยะ ซึ่งจะทำให้ครูมีความรู้และทักษะในการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม ในส่วนของจิตตะ ต้องส่งเสริมให้

ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่วิสัยสาเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของหลักสูตร เพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างมีระบบ 2. ด้านกระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการสร้างประสบการณ์ที่น่าสนใจ โดยการใช้แนวทางการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning) เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน หลักฉันทะจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกสนาน ในขณะเดียวกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องใช้หลักวิริยะในการสร้างกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของนักเรียน นอกจากนี้ ต้องมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามหลักจิตตะ และส่งเสริมให้มีการไตร่ตรองถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเองตามหลักวิมังสา 3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลาย โดยหลักฉันทะจะช่วยให้การประเมินสะท้อนถึงความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน การส่งเสริมการวัดผลที่ต่อเนื่องและมีระบบตามหลักวิริยะจะทำให้สามารถปรับปรุงวิธีการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างวัฒนธรรมการประเมินที่เน้นการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันตามหลักจิตตะ และการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระเบียบตามหลักวิมังสา 4. ด้านสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน มีความสำคัญอย่างยิ่ง หลักฉันทะสามารถส่งเสริมการใช้สื่อที่หลากหลายและทันสมัย เช่น สื่อดิจิทัล เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนรู้ ส่วนวิริยะควรมีการจัดอบรมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการสอนใหม่ ๆ ในขณะที่จิตตะควรกำหนดเป้าหมายการใช้สื่ออย่างชัดเจน และวิมังสาต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้สื่อใหม่ ๆ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 5. ด้านนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักฉันทะจะช่วยสร้างบรรยากาศการนิเทศที่เปิดกว้าง และให้ครูมีโอกาสดูแลเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่วนวิริยะควรส่งเสริมการนิเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะของครู ขณะที่จิตตะต้องกระตุ้นให้ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพของครู โดยการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาวิชาการ ในขณะเดียวกัน วิมังสาควรใช้ข้อมูลจากการนิเทศในการปรับปรุงวิธีการสอนและการบริหารงานภายในสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทมีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคที่การศึกษาเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อโลกของการศึกษาและตลาดแรงงานมีความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ปัจจัยหลายประการส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับตัวเพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับอนาคตที่ไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อวิธีการเรียนรู้และการสอนอย่างมาก ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะที่หลากหลาย เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การทำงานร่วมกันในกลุ่ม และการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) นอกจากนี้ การเข้าถึงข้อมูลที่ง่ายดายในยุคดิจิทัลยังทำให้ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการเลือกและใช้ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อของข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ ความต้องการในการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนต้องสามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างถูกต้อง รวมถึงการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีความหลากหลาย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมในปัจจุบัน การพัฒนา หลักสูตรที่มีคุณภาพจะส่งผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของผู้เรียน (สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2562) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เรียนต้องสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งหลักสูตรที่มีคุณภาพจะช่วยเตรียม

ความพร้อมในด้านนี้ (สำนักการศึกษา, 2562) อีกทั้ง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมจะช่วยให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแผนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะส่งเสริมการพัฒนาทักษะของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ นอกจากนี้ การนิเทศยังเป็นการสร้างความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ซึ่งมีผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม (สำนักพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ด้วยเหตุนี้ การบริหารงานวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทจึงต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการที่ต้องการการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท, 2565)

สภาพและปัญหาที่สำคัญที่ก่อให้เกิดสภาพดังกล่าว คือ ปัญหาอุปสรรคและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ คือ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและท้องถิ่น เนื่องจากส่วนใหญ่ครูยังยึดติดกับแนวคิดแบบเดิม ภาระงานมีมากทำให้ไม่สามารถบริหารงานด้านวิชาการได้เต็มที่ ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้มีส่วนกลางในการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ปรับปรุงหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นแนวทางเดียวกัน หลักสูตรไม่มีความต่อเนื่องระหว่างโรงเรียน งานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผลมีมากเกินไปและการวัดผลแต่ละโรงเรียนมีมาตรฐานแตกต่างกัน ภาระงานมาก ครูบางส่วนไม่ปรับพฤติกรรม ขาดแคลนครู ขาดบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ งบประมาณไม่เพียงพอ ภาระหนี้สิน และไม่ใช้สื่อการสอน ขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท, 2565) ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ครูขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากเหตุและผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท” โดยนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานโรงเรียนที่เป็นบทบาทที่สำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายของการศึกษา อันจะส่งผลในการช่วยพัฒนาสติปัญญาของนักเรียนให้คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นมีความเป็นกัลยาณมิตรธรรมที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลแก่สถานศึกษาสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท 163 โรงเรียน จำนวนผู้บริหาร 163 จำนวนครู 1,161 คน รวมทั้งสิ้น 1,324 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร 37 คน และครู 261 คน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท รวมทั้งสิ้น 298 คน จากการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan โดยการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนประชากรแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบงานของการบริหารวิชาการในศตวรรษที่ 21 โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำปฎิบัติหน้าที่โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (check list) และตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วทั้งหมด นำมาหาคะแนน ตามแนวทางการ ประเมินความคิดเห็น ประมาณค่า 5 ระดับ Rating Scale โดยการใช้เกณฑ์ระดับความคิดเห็น ซึ่งมีการแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้แปลความจากบุญชม ศรีสะอาด (2535) 2) แปลผลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมาย ค่าเฉลี่ยของคะแนน แล้วนำแปลผลความหมายตามที่กำหนด ตอนที่ 1 แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 หาแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักธรรม ที่อยู่ในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 9 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระมามากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ ด้านสื่อวัตกรรมมการเรียนการสอนตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

สภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.67	0.51	มากที่สุด	2
2. ด้านการกระบวนการเรียนรู้	4.64	0.42	มากที่สุด	3
3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.59	0.60	มากที่สุด	4
4. ด้านสื่อนวัตกรรมมการเรียนการสอน	4.55	0.60	มากที่สุด	5
5. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.72	0.45	มากที่สุด	1
รวม	4.64	0.51	มากที่สุด	

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเพียรจัดทำหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความพึงพอใจเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเพียรในการนิเทศติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรของครูอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดไตร่ตรองร่วมวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่กำกับดูแลออกแบบกระบวนการจัดทำหลักสูตรบูรณาการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด 6) ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาใคร่ครวญ วิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยของหลักสูตร เพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตร

2.2 ด้านการกระบวนการเรียนรู้ 1) สถานศึกษามีความเอาใจใส่สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่เปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความไตร่ตรองจัดระบบให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ผู้บริหารสถานศึกษาไตร่ตรองจัดระบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างหลากหลาย 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอใจใฝ่รักในการจัดทำแผนการบริหารวิชาการอย่างเป็นระบบมีเป้าประสงค์ที่ชัดเจน 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอใจสนับสนุนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ของครู 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่กำหนดให้ครูส่งแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงพอใจส่งเสริมการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผล 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่ให้ ครูมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการใช้วัดและประเมินผล 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความไตร่ตรองจัดระบบปรับปรุงเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอใจใฝ่รักให้คำแนะนำแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล 5) ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่ส่งเสริมให้ครูสอนปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีความไตร่ตรองติดตามการวัดผลและประเมินผลการบริหารวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ 7) ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามและเอาใจใส่การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอ

2.4 ด้านสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอใจส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการผลิตและพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยี 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอใจกับนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ผู้บริหารสถานศึกษาพอใจส่งเสริมให้ครู มีการเผยแพร่สื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรวิชาชีพครู 4) ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่ติดตามการใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่อำนวยความสะดวกด้านงบประมาณในการผลิตสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน 6) ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำเอาใจใส่ในการผลิตสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ ทันสมัย เหมาะสมกับการเรียนในศตวรรษที่ 21 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีความไตร่ตรองสร้างแรงจูงใจในการผลิตสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่ดี

2.5 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอใจใฝ่รักจัดการนิเทศอย่างสร้างสรรค์ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่ให้การช่วยเหลือและร่วมแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่ปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอนของครู 4) ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้สอน 5) ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่สร้างแรงจูงใจ ชื่นชม ให้กำลังใจครูมีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอน 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่เยี่ยมชั้นเรียนตามแผนการนิเทศอย่างสร้างสรรค์ 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีความไตร่ตรองพัฒนาปรับปรุงระบบการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ในภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระบามากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ จากผลการวิจัยในเบื้องต้นแสดงให้เห็น ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในระดับที่มากที่สุด เนื่องจาก ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักขณ์ เรือนทอง (2550) ที่พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย

1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพการตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดา ทองมณโฑ (2554) ที่พบว่า พฤติกรรมการใกล้เคียงของผู้บริหาร คือ 1) ทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ใกล้เคียง 2) การจัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ทักษะการใกล้เคียง 4) การคิดแก้ไขปัญหาเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหามานิตย์ บัวเพชร (2548) ที่พบว่า การบริหารจัดการเรียนการสอนและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมความรู้สึก 2) ด้านกระบวนการเรียนการสอน 3) ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดสื่อและเทคนิควิธีการกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ 5) ด้านการส่งเสริมบุคลิกภาพของครูที่เหมาะสมกับครู 6) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของชารี บาประจง (2557) ที่พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาผลการวิจัยนี้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญ ราชโสภา (2554) ที่พบว่า การบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสูงสุด ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสูงสุดได้แก่ การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญ ราชโสภา (2554) ที่พบว่า การบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสูงสุด ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสูงสุดได้แก่ การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และบริบทของชุมชน โดยบูรณาการทรัพยากรท้องถิ่นและมีระบบนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สร้างสรรค์ (3) ด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาระบบสารสนเทศและส่งเสริมการสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ (4) ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน สนับสนุนการผลิตและพัฒนาสื่อที่ทันสมัย อำนวยความสะดวกด้านงบประมาณ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และ (5) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ดำเนินการ

นิเทศอย่างสร้างสรรค์ เน้นการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน ช่วยเหลือแก้ปัญหาอุปสรรค และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ต้องเริ่มจาก ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพชริน สงค์ประเสริฐ (2550) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมมี 4 องค์ประกอบหลักดังนี้ 1) ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน 2) การพัฒนาทีมงานวิชาการในสถานศึกษา 3) การกิจขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา 4) กระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเตือนใจ รักษาพงศ์ (2551) ที่พบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย กิจกรรม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน 2) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การระบุนความรู้ การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ อุ่นใจ (2556) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนากิจกรรมตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการวัดผลแบบดุลยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรวิ จันทะนาม (2557) ที่พบว่า รูปแบบมีแนวทางการนำเสนอ 6 ขั้นตอน ได้แก่ หลักการจุดมุ่งหมาย กลไกการดำเนินการ การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของคัมภีร์ สุดแท้ (2553) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก องค์ประกอบหลักที่ 1 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 2) การวางแผนด้านวิชาการ 3) การเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การพัฒนาหนังสือ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน 6) การนิเทศการศึกษา 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การแนะแนว 9) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 10) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 11) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัว ชุมชนและองค์กรอื่นที่จัดการศึกษา องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก คือ 1) การระบุเป้าหมาย 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) การตรวจสอบและประเมินผล 6) การสะท้อนผลรายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สรุปเป็น “CLEIS Model” สามารถอธิบาย ได้ว่า

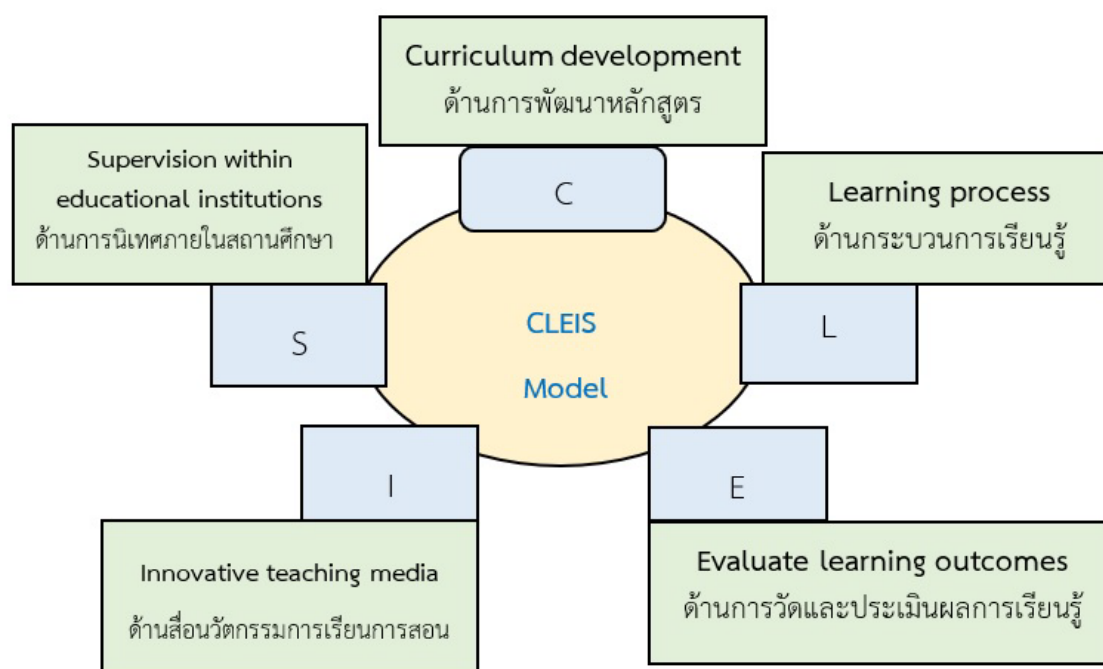
C หมายถึง curriculum development ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษามีความเพียรจัดทำหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับ สภาพปัจจุบัน ผู้บริหาร สถานศึกษาสร้างความความ พึงพอใจ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา

L หมายถึง learning process ด้านกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอา ใจใส่ สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัด กระบวนการเรียนการสอนที่ หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษา เอา ใจใส่เปิดโอกาสให้ค รุได้ใช้ ความสามารถในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้

E หมายถึง Evaluate learning outcomes ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหาร สถานศึกษามีความพึง พอใจส่งเสริมการจัดระบบ สารสนเทศด้านการวัดและ ประเมินผล ผู้บ ริหาร สถานศึกษาเอาใจใส่ให้ครูมีการ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใน การใช้วัดและประเมินผล

I หมายถึง Innovative teaching media ด้านสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหาร สถานศึกษามีความพอใจ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการผลิต และพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอใจกับ วัตกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษ ที่ 21

S หมายถึง Supervision within educational institutions ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอใจเฝ้ารัก จัดการนิเทศอย่างสร้างสรรค์ผู้บริหาร สถานศึกษาเอาใจใส่ให้การ ช่วยเหลือ และร่วมแก้ปัญหาในการจัดการเรียน การสอน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย SDCP Model

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 สถานศึกษาควรมีการจัดหาทรัพยากรบุคคลให้เพียงพอกับความต้องการในปัจจุบัน
 - 1.2 สถานศึกษาควรมีกลวิธีในการค้นหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานเข้ามาร่วมปฏิบัติงาน
 - 1.3 สถานศึกษาควรมีการให้รางวัลด้วยหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเป็นธรรม
 - 1.4 สถานศึกษาควรมีการประเมินค่าผลการปฏิบัติงานของบุคคลโดยใช้ วิธีการ สังเกตจดบันทึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
 - 1.5 สถานศึกษาควรมีกระบวนการส่งเสริมเจตคติที่ดีให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา
 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาการบริหารงานบุคคลในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
 - 2.2 ควรศึกษาวิธีพัฒนาการบริหารทั่วไปในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
 - 2.3 ควรศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
-

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). ทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเผยแพร่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). การศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แนวทางการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันในนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชนิษฐ์ศรี ลีอารีย์. (2539). การบริหารและปัญหาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล และเมืองพัทยาเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เจริญ ราชโสภา. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิดา ทองมณเฑาะ. (2554). รูปแบบการไกล่เกลี่ยของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ซารี มาประจง. (2557). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- เตือนใจ รักษาพงศ์. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงวุฒิ เทพรักษา. (2544). การบริหารการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนบน
พื้นที่สูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- ธานินทร์ นามม. (2546). การบริหารการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนร่วมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นรินทร์ พูลสวัสดิ์. (2533). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- ปราโมทย์ ภูมิพันธ์. (2543). การบริหารงานการศาสนาของศึกษาธิการอำเภอในทัศนะพระสังฆาธิการ จังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรศักดิ์ อุ่นใจ. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จังหวัดศรีสะเกษ. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พระเจริญ จิริสโภ (เมืองประทับ). (2552). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย
จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาธุดิ วิโรจโน (รุ่งชัยวิฑูร). (2552). การบริหารบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียน
ในเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหามานิตย์ บัวเพชร. (2548). การบริหารจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รวี จันทะนาม. (2557). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง.
ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. (2562). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเรียนรู้.
กรุงเทพมหานคร: สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย.
- สวนดี นานอน. (2554). การจัดการความรู้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 14 จังหวัด
ภาคใต้. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565.
ชัยนาท: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). รายงานการศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงการศึกษา
ภายในประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
สำนักพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้าพรินต์.